

Rend- Tartományi Közlöny

A KAP. SZ. JÁNOSRÓL NEVEZETT FERENCRENDI TARTOMÁNY

HIVATALOS KÖZLÖNYE

1915. Március

A FÖTISZTELENDŐ P. PROVINCIALIS MEGBIZÁSÁBÓL SZERKESZTI:

P. PESTI EMMÁNUEL

GYÖNGYÖSI HÁZFÖNÖK, THEOLOGIAI TANÁR.

Kiadótulajdonos: A Kap. Sz. Jánosról Nev. Ferencrendi Tartomány Főnöksége Gyöngyösön.

A tartományfőnökség közleményei.

Kedves Testvérek!

Rendünk Rssmus Minister Generalisa a folyó évi január 16-án körlevelet intézett rendünk összes tartományfőnökeihez, melyben jelzi, hogy a Constitutiókban előirt hat év az utolsó Capitulum Generalétől már eltelt, itt az idő, hogy ismét Capitulum Generale tartassék, a melyen magának a rend új Generalist és új Generale Definitoriumot válasszon. És mint hogy a Szentszék a S. Congregatio Regularium által megadta a múlt év november 25-én az engedélyt a Capitulum megtartására, rendünk legfőbb kormányzója a legközelebbi pünkösdi vigiliájára, vagyis május 22-re összehívja a Capitulum Generalét Rómába a szent Antal Kollegiumba. Az összehívó körlevélből álljanak itt a következők:

„Nos itaque Summi Pontificis atque nostra auctoritate, habito super omnibus quae ad hoc negotium pertinent consilio atque consensu Patrum Generalis nostri Definitorii, praesentium litterarum vigore *Generale Ordinis Capitulum indicimus die 22. Maii currentis anni celebrandum Romae, in nostro hoc divi Antonii CoRegio.*

Ad indictum autem Capitulum citamus:

1. A. R. P. Procuratorem Generalem et AA. RR. PP. Definitores Generales una cum Secretario Generali Ordinis.

2. Ex-Procuratores Generales AA. RR. PP. Raphaellem Delerbre et Bonaveturam Marrani.

3. A. R. P. Vicarium Generalem pro Hispania.

4. A. R. P. Wolfgangum Priewasser Commissarium Generalem in Bolivia.

5. A. R. P. Alphonsum M. Sanchez Commissarium Generalem in Mexico.

6. AA. RR. PP. Ministros aut Vicarios singularum Provinciarum et loco illorum, qui legitime fuerint impediti, respectivos Custodes.

7. AA. RR. PP. Commisarios Provinciis iam erectis praepositos.

Omnes itaque hi citati Vocales ut compareant in virtute sanctae obedientiae praecipimus atque mandamus. Ad capitularem tamen Conventum non accedant ante diem 10 Maii, neque post festum Ascensionis Domini Nostri Jesu Christi, diem sc. 13 eiusdem mensis; et ut nimia fratrum frequentia nimisque sumptus vitentur, curent cum vocalibus limitrophis iter aggredi eisque consociari.

Praeter electores vero nemo audeat, occasione aut tempore Capituli, Urbem petere sub apostasiae ipsi facto incurrendae poena, aliisque arbitrio nostro infligendis.

Quo facilius Ministri vel Vicarii et Commissarii Provinciarum recognoscantur, suae quisque Provinciae sigillum secum habeat. Custodes vero, si qui loco Ministrorum venerint, accedant cum testimonio sui Ministri et Definitorum manu signato ac maiore Provinciae sigillo munito. Vocales deferant ea singula documenta, latino sermone exarata, propriae Provinciae sigillo munita atque a Definitorii aut Consilii Patribus subsignata, quae Generales Constitutiones ut deferantur praecipiant nn. 437, 438 et 395.

Absente Provinciali Ministro, Custos, qua

delegatus a iure, Provinciam regat, quin ullam innovationem, Ministri absentia perdurante, facere praesumat.

Preces porro fundendae, ad normam Ritualis Ordinis, hae sunt: 1. A Resurrectione Domini usque ad diem electionis, qualibet feria V. solemni festo non impedita; in singulis Conventibus ac Residentiis seu hospitalibus Missa de Spiritu Sancto, pro felici electionum exitu applicanda, decantetur, vel si hoc fieri nequeat, saltem in eiusdem honorem, de die legatur, atque a singulis sacerdotibus eius oratio dicatur. 2. Quotidie in Choro preces ab eodem Ritualis (pag. 116. sq.) determinatae recitentur. 3. Ab Ascensione Domini usque ad Vigiliam Pentecostes, singulis festis diebus, per Ecclesiam vel per claustra processiones fiant simulque litaniae Ordinis decantentur. 4. In ipsa autem Pentecostis Vigilia, solemnis celebretur Missa, intra quam omnes fratres Clerici et Laici SS. Eucharistiam recipiant, ut communibus votis divinum lumen Electoribus, et abundantia omnium gratiarum universo Ordini impetrentur."

Ezek azok, melyeket a hozzám intézett körlevélből szükségesnek láttam tudatni veletek Kedves Testvérek. Mint látjátok a körlevél a dolog fontosságához mérten intézkedik az imákról és ájtosságról, melyeket a Capitulum üdvös kimenetelért mindnyájunknak buzgón végeznünk kell. Ezen imák a Szentszéktől megérősített és számunkra előirt Rituale Ordinisban (pag. 133. punctum 5.) már elő vannak írva, így hát rendünk legfőbb előljárója csak ismétli azt a parancsot, melyet már a Szent-szék nekünk a Generale Capitulum előtt amugyis előirt. Ezt különösen azért hangoztatom, nehogy egyeseknek aggályai legyenek az előirt solemnis votiv mise és imperata oratio körül, minthogy ilyen csak a Szentszék és megyés püspökök irhatnak elő, de nem a rendi előljárók. Ezek tehát a Szentszéktől előirt dolgoknak tekintendők. — Husvét napjától tehát egész a Capitulumig mindennap a Completorium után recitálnunk kell a kóruson a „Veni Creator“-t a Versus és Oratiókkal mint a Rituale Ordinis 116. lapján találjuk. Ugyancsak husvétől egész pünkösdig minden csütörtökön egy solemnis votiv misét kell énekelni minden zárdában a Szentlélek Isten tiszteletére és ugyanerre a szándéokra az intentiót is applikálni kell. Ezt a solemnis votiv misét, az Egyház szabályai szerint énekelni kell; veendő a missale végén

található votiv mise in honorem S. Spiritus, piros színben, egy oratióval, gloriával és Credo-val. Ezt a misét végeznünk kell az említett napokon, ha csak nem esik azokra I. classis ünnep, a mely esetben a napi misét kell felajánlani a Szentlélek tiszteletére, ugyszintén, ha valahol valami akadály miatt nem lehetne ezen misét dekantálni, ugy csendesesen kell a napi misét föllani a Szentlélek tiszteletére, mert a solemnis mise privilegiuma csak az énekes misékre terjed ki és különös engedély nélkül nem szabad azt csendesesen végezni. — Ezen csütörtöki napokon ezen misén fölüll minden atyának venni kell a szent miséjében az Oratiót de Spiritu Sancto, a mely Oratio teljesen az imperata Oratiók szabályait követi, tehát ezen szabályok szerint kell mondani vagy elhagyni. Elő van ezenfölüll írva Ascensiótól Pünkösdig „singulis diebus festivis“ körmenet a templomban vagy a zárda területén a Capitulum üdvös kimenetelért könyörgő imákkal. Ezen idő alatt csak két ünnepnap van t. i. Ascensio és a reá következő vasárnap, ezeken a napokon tehát a szerzetesi családnak meg kell tartania ezen körmeneteket; ha azonban ezek megtartásában valami akadály merülne föl, ugy legalább a helyi előljárótól meghatározott időben el kell végeznie a szerzetesi családnak azon könyörgéseket, melyeket a Rituale Ordinis (pag. 133.) ezen körmenetekre előirt. Pünkösdi vigiliáján, vagyis a választás napján, mindenütt a napi misét, mely a Szentlélekről van, kell ünnepélyesen följajánlani a rend szándékára, a mely alatt a klerikus és laikus testvéreknek a szent Áldozáshoz kell járulniok. Legtanácsosabb lesz e napon az előirt Prophetiákat és a keresztkut szentelést kora reggelre tenni és az ezekkel kapcsolatos ünnepélyes szent Misét ajánlani föl a Capitulumért.

Nagy időket élünk Kedves Testvérek, rendünknek a válságos időkben kiváló előljárókra van szüksége, azért ne szünjetekek meg magán imáitokban sem buzgón imádkozni a nagy káptalan szerencsés kimenetelért.

Gyöngyös, 1915. február 25-én.

P. Unghváry Antal

minister provincialis.

A tartományfőnök atya rendeletére

fr. VIRÁG VENANC
secretarius.

Az új Generalis Constitutiókról.

A szekularizáltokról

(Folytatás.)

129. Tudják meg az összes szerzetesek, a kik akár örökös, akár ideiglenes szekularizációt nyertek, hogy kötelezettségük a fogadal-

mak és a regula lényegére mindig megmarad, és hogy ők az engedelmisség fogadalmának erejénél fogva is alá vannak vetve illetékes

megyés püspökük joghatósága és fenhatósága alá. A rend pedig sem az ő fentartásukról és szükségükről gondoskodni, sem az ő adóságaitak illetve kötelezettségeiket elismerni egyáltalán nem köteles.

130. A szekularizáció tartama alatt nekik a mi zárdáinkba belépni rendszerint tilos.

131. A ki örökös szekularizációt nyert azt a rendbe ismét visszavenni nem lehet, hacsak valamely Provincia kormánytanácsa őt visszavenni nem akarja és ehhez hozzá nem járul a Generális kormánytanácsának beleegyezése és a Szentszék engedélye.

132. Ha pedig valamelyik örökre vagy ideiglenesen szekularizált a rendbe ismét visszavétetett, elsőse csak a visszatérés idejétől legyen és örökre alkalmatlan lesz a rend összes hivatalaira; továbbá a szerzetesi öltöny felvétele után legalább egy éven keresztül egy magányos zárdában tartózkodják, a hol tökéletesebb a szerzetesi fegyelem.

Magyarázat.

Sajnos mindegyre többször fordulnak elő esetek, hogy egyesek megunva a szerzetesi lemondó életet, a szabadabb világi élet után áhítoznak. Meg akarnak ugyan maradni a papi hivatalban, mert hisz ebből remélnék eltartást és anyagi előnyöket, a szerzetesi lélettől azonban megválni akarnak, mert a lemondás és a tökéletesség sehogy sincs inyükre. Erre segíti őket a szekularizáció, a mely míg egyrészt elszakítja őket a szerzettől, másrészt meghagyja őket a papi hivatalban, és így ők szekularizált vagyis világiasított szerzetesek lesznek. A szekularizáció tehát nem egyéb, mint a Szentszéknek egy engedélye, melynek értelmében egy ünnepélyes fogadalmas szerzetes fontos és súlyos okokból engedélyt nyer, hogy a szerzetesi ruhát letehesse és a szerzetesi előljárók joghatósága alól magát kivonhassa, a nélkül, azonban, hogy megszűnne szerzetes lenni, mert a votumok kötelezettsége a szekularizáció után is megmarad. — A szekularizáció kétféle lehet, vagy örökös, vagy ideiglenes. Az örökös szekularizáció végkép elszakítja a köteleket, mely a szerzetest bizonyos rendhez kötötte, úgy hogy a rend őt sem visszavenni, sem ő róla bármiképp gondoskodni nem köteles, a szekularizált szerzetes azonban köteles megtartani fogadalmait a világban is, a mennyire körülményei engedik, még regulájának lényegét is. T. i. köteles vi voti a castitasra, köteles vi voti engedelmeskedni a megyés püspöknek, a mi pedig a szegénységet illeti, nemszabad vagyont gyűjtenie, hanem jövedelmeiből csak tisztességes ellátásáról szabad gondoskodnia, az ezen fölül maradt rész az Egyházé. Továbbá nem szabad végrendeletet tennie, mert a hátramaradt vagyon fölött szintén nem rendelkezik. A szent szék kü-

lön engedményére van szüksége, hogy beneficiumot fogadhasson el; úgy szintén néha a Szentszék dispenzált egyes szekularizáltakat, hogy végrendeletet csinálhassanak. De ezt per se csak különös súlyos okokból teszi meg a Szentszék. Az ideiglenes szekularizáció is teljesen ezen eredményeket hozza létre, a különbség csak abban áll, hogy az ideiglenesen szekularizált nincs teljesen elszakítva rendjétől, hanem a szekularizáció eltelte után a rendbe vissza kell térnie, és a rend köteles őt visszafogadni. Ha tehát egy örökösen szekularizált akarna a rendbe visszatérni, úgy a S. Congr. Ep. et Regularium 1840 május 15-én kiadott Decretuma és ennek nyomán a fenti 131. pont értelmében, a visszatéréshez szükséges a visszavezető Provincia, és a Generalis Definitoriumának beleegyezése valamint a Szentszék speciális engedélye. És az ilyen visszatérő elsőse attól a naptól kezdődik, a melyen visszatért. Minthogy a szekularizáció lehetetlenné teszi a szerzetesi életet, a melyre pedig a szerzetes fogadalommal kötötte le magát, nagyon természetes, hogy ezt a Szentszék csak igen súlyos okokból engedélyezi. Azért a szekularizáció csak úgy érvényes, ha igazak azok az okok, melyeket a szekularizáció elnyerésére a szekularizált felhozott. Sőt ujabban a Szentszék nem is adja meg maga a szekularizációt, hanem hogy magáról Isten előtt a felelőséget elhárítsa, azt a püspököt bizza meg a szekularizáció megadásával, a ki hajlandó a szekularizandó szerzetest felvenni, a kit felhatalmaz arra, hogy ha igazaknak találja az okokat adja meg a kérelmezőnek a szekularizációt. A Szentszék ugyanis egész bölcsen úgy gondolkozik, hogy a felvezető püspök, a ki a szerzetest személyesen ismeri, helyesebben ítélhet az ügyről. De még így is, mivel a szekularizációval annyi visszaélés történik és a szekularizáció majd minden esetben a távozó szerzetes erkölcsi hiányaiban leli magyarázatát; a Szentszék a szekularizáltakat megbélyegzetteknek tartja, és egy újabb Decretumában kizárja őket azon hivatalokból, a hol erényes példákra van szükség. Ezt a Decretumot X. Pius pápa hozta 1909 jun 15-én. A Decretum úgy kezdődik:

„Cum minoris“. Ezen Decretumban, ha csak valaki a szekularizáltak közül a tekintetben is nem kapott volna valami fölmentést, megtiltja a Szentszék a szekularizáltaknak a következő dolgokat:

„Vetitis, absque novo et speciali S. Sedis indulto:

1. Quolibet officio, et quoad eos, qui ad beneficia habitati sunt, quolibet beneficio in basilicis minoribus vel maioribus, et in Ecclesiis Cathedralibus.

2. Quolibet magisterio et officio in semi-

nariis clericalibus maioribus et minoribus aliisque institutis, in quibus clerici educantur, nec non in universitatibus et institutis, quae privilegio apostolico gaudent conferendi gradus academicos in re philosophica, theologica et canonica.

3. Quocumque officio vel munere in Curiis episcopalibus:

4. Officio Visitoris et Moderatoris domorum religiosorum utriusque sexus, etiamsi agatur de Congregationibus mere dioecesanis.

5. Habituali domicilio in locis, ubi extat Conventus, vel domus religiosa Provinciae, vel Missionis, cui sacerdos vel clericus saecularisatus, vel a votis perepetuis solutus, ut supra adscriptus erat.

Ezen pontok mindenesetre azt bizonyítják, hogy a Szentszék nem bizik a szekularizáltakban és hogy az ő állapotukat nem tartja kifogástalannak és a szekularizációt inkább azért türi meg, hogy ez által a szerzetes rendek megszabadulhassanak azon tagjaiktól, a kiknek jelenléte a szerzetre nézve többé nem előnyös.

A szekularizáltaknak, ha beneficiumot akarnak kapni, újabb dispenczióra van szükségük, mert a Szentszék most már a szekularizációval nem ad egyuttal engedményt a beneficium elfogadására, mint ezt régente többször megadta.

És azoknak, kik már engedelmességet fogadtak, legyen egy öltönyük kámzsával, és egy másik öltönyük kámzsa nélkül, a kik óhajtanak ilyennel birni. És akiket a szükség kényszerít,

viseljenek cipőt. És mindnyájan a testvérek olcsó és silány ruhákat viseljenek és azokat foltozzák meg daróccal és más egyéb szövettel Isten áldásával. (Reg.)

XIX. §.

A ruházatról.

133. Rendünk összes testvérei kötelesek egyszerű ruhákban járni és nem szabad több ruhát öltetniök, mint egy tunikát csuklával és egy másikat csukla nélkül, a kiknek ez jönak látszik, övet és lábravalót, valamint köpönyeget, mely a rend kezdetétől fogva meg volt engedve; ezeken kívül bármilyen más ruhadarabot, mint inget, mellényt, vagy rövidebb tunikákat viselni a regula ellen van, hacsak valami az előjáró által is elismert szükség föl nem merül, mely fölment a parancs alól.

134. A ruhák silánysága megkivántatik ugy az árban, mint a minőségben; a szegénységnek és a szigoru életnek azokon folyton vissza kell tükröződniök. Parancsoljuk, hogy mindenki ugy öltözködjék, hogy sem hiúságról, vagy ujításokról, sem túlzásról ne lehessen vádolni, ugy hogy szigoruan tartsák be a poszto silányságát, de amellet kerüljék el a monstrózus foltozásokat és izetlenségeket.

135. A nagyobb egyformaság közöttünk való pontos megtartására elrendeljük, hogy mindazok, a kiket illet, tartsák be a következőket.

(Folyt. köv.)

A III. Rend Reform ereje.

(Folytatás.)

X. Pius hivatkozva a „fratres et sorores de poenitentia“ elnevezésre, hangsulyozza a bűnbánat szellemét: ez a szellem és e szellemnek gyakorlati megvalósítása lényeges és szükséges és kell, hogy ez a szellem nyomja a harmadik rendre az ő sajátos bélyegét. A bűnbánat szellemének gyümölcsei: forró szeretet Isten s a felebarát iránt. A harmadik rendiek a rendszabály értelmében kötelezve vannak, hogy mindenki állása, hivatása s anyagi körülményeihez képest hathatósan gyakorolja az Isten és a felebarát iránt való szeretetet.

Nincs igazuk azonban azoknak, akik azt gondolják, hogy a harmadik rend elsősorban s leginkább külső tevékenység kedvéért van: ez a harmadik rendnek sem egyetlen, sem legfőbb feladata. Ebből a szempontból sem különbözik a harmadik rend az elsőtől: amint ez, úgy a harmadik rend is a „Vegyes“ rendekhez tartozik, vagyis: kontempláció, lelki élet és külső tevékenység.

Elsősorban arra kell törekedni, hogy minden harmadrendi állapotának, hivatásának kötelességeit mintaszerüen teljesítse. Ez a hitből fakadó socialis és karitatív tevékenységnek leglényegesebb pontja.

Nincs elrejtve X. Pius előtt, hogy egyesek a különböző társadalmi osztályok számára külön harmadrendi szabályokat akarnak kiszakozolni, azt mondva, hogy a harmadrendi szabály túlságosan rövid s túlságosan általános. Ilyen jelszavak keringenek: „uj utak, uj célok, uj formák“. — A III. rendnek nincsenek alapszabályai, hanem valóságos rendszabálya, regulája, s azért csak a leglényegesebbet s általánoson érvényest foglalja magában azt, amit mindenkinek s mindig változatlanul meg kell tartania. XIII. Leo és X. Pius pápák saját ügyüknek a rendre nézve pedig életkérdésnek tekintették mindenkor, hogy az egy és minden rendi testvér számára közös harmadrendi szabály érintetlenül s változatlanul megmaradjon.

A rendszabály egyes előírásait nem szabad csupán szó szerinti értelemben venni, hanem ezek az előírások szellemök és benső összefüggések szerint tanulmányozandók és érthetők: ez a szellem pedig nem más, mint a három evangéliumi tanács szelleme.

Az említett apostoli irat folyamán a pápa úgy az egész rend, mint az egyes rendi testvérek számára igen fontos és gyakorlati szabályokat állapít meg.

Az egész harmadrendre, mint testületre vonatkozólag: az egész harmadrend s minden egyes rendi község tartsa magát gondosan távol mindentől, ami a rend céljával és szellemével ellenkezik. A pápa erre nézve két utasítást ad 1. *A harmadik rendnek mint ilyennek absolute nem szabad tisztán politikai s gazdasági — szociális ügyekbe avatkoznia. „Ha ezt mégis megtennék, tudják meg, hogy az, amivel foglalkoznak feladataiktól távol esik, s akarataikkal ellenkezik“.* (X. Pius.) 2. *Tilos a harmadik rendnek katolikus egyesületek területére behatolni s ezek különleges céljait magáévá tenni.*

Úgy az egész harmadik rend, valamint minden rendi község egyesítse szorosán magában a rendtagokat, hogy egyesült erővel, a keresztény tökéletesség után való törekvését megfelelő külső tevékenység által nyilvánítsa.

A harmadik rend egyes tagjaira vonatkozó utasítások: a harmadrendiek kötelesek magukat távol tartani mindattól, ami őket a keresztény tökéletesség után való kötelességszerű törekvésükben akadályoztatná. A harmadrendi tehát, tartsa magát távol bűnös és veszélyes szórakozásoktól, ne tartson veszedelmes könyveket és iratokat: egész életmódjában legyen szerény, külső viseletét pedig rendezze be az istenfélelem, igazság s vallásos komolyság szellemében.

Minden harmadrendi hívátása és foglalkozása keretében szentelje magát egy komoly életfeladatnak. A rend minden egyes tagját bizonyos állapothoz, álláshoz köti, amely adott körülményeivel és kötelességeivel rá nézve a kolostort jelenti. Éljen minden harmadrendi állapotában hívátásában úgy, hogy embertársainak mintaképül szolgálhasson.

X. Pius igazán atyai szeretete a harmadik rend iránt kitűnik abból is, hogy a rend biztos fennmaradását és elterjedését nagyon szíven viseli.

A szents. Atya a legnagyobb mértékben célszerűnek és időszerűnek tartja, hogy harmadrendi községek ne csak az első rend kolostoraival kapcsolatban, hanem más, főleg plébaniatemplomok mellett is létezzenek. Ezeket a rendi községeket a püspökök beleegyezésével vezessék a lelkészkezdő papok, úgy azonban, hogy az első rend előljáróinak a harmadik

rendre vonatkozó jogai s hatásköre sértetlenül maradjon.

A harmadik rend legyen erősen hozzákapcsolva az első rendhez, mégsem úgy azonban, hogy ezzel együtt létezzék vagy megszűnjön. A mai rossz viszonyok mellett — mondja X. Pius — mindig attól lehet tartani, hogy az első rendet valami szerencsétlenség éri, amennyiben tagjait, majd itt, majd ott száműzik.

A pápa gondoskodni kíván arról, hogy ily nagyon szomorú esetek beálltával, ne fenyegetse veszedelem a harmadik rend létezését is: ezt pedig úgy lehet elérni, ha nemcsak az első rend zárdatemplomai, hanem más templomokkal kapcsolatban is alakulnak harmadrendi községek.

Minden néven nevezendő harmadrendi gyűlést csak az illetékes első rendi előljárók hívhatnak össze, s csak ők vezethetik azokat. Hozzájuk tartozik a tárgyalandó témák és szónokok kiválasztása, nemkülönben a határozatok jóváhagyása és kihirdetése is. Oly kérdések, amelyek a harmadik rend céljával, lényegével, szabályával vagy a pápák ide vonatkozó határozataival nincsenek összhangban — nem tárgyalhatók. Tisztán gazdasági és szociális kérdések napirendre tűzése teljesen ki van zárva.

A szerafi rendnek egészen sajátos és különös ismertető jele az Úr Jézus helytartója iránt való törhetetlen ragaszkodás: azért azt kívánja X. Pius, hogy a harmadrendiek kongresszusok alkalmával a pápa iránti különös hűségükről s legfőbb rendi előljáróik, az általános főnök iránt való hódolatukról ünnepélyesen tanuságot tegyenek.

Eddig X. Pius pápa apostoli irata főbb vonásaiban. Most néhány szó a harmadik rend szervezetére vonatkozólag.

Minden rendi községnek van saját kebeléből való előljárósága: a rendi község az előljárósággal együtt alá van vetve egy papi vezetőnek és pedig mindenben, ami a rendi ügyekre vonatkozik. Ő bírja a lelki ügyekben a teljes és kizárólagos joghatóságot; az előljáróság az ő elnöklete alatt s az ő jóváhagyásával lép hivatalba s az ő vezetése alatt gyakorolja hivatalát; jogérvényes határozatokat ő nélküle sem az előljáróság sem az egész rendi község nem hozhat. A rendi községek papi vezetői küldetésüket s felhatalmazásukat az első rend tartományi s általános főnökeiktől nyerik.

Az egész harmadik rend közvetlenül az apostoli Szentszéknek van alávetve, amely a harmadik rend igazgatását az első rendre bízta, és pedig a legfelsőbb vezetést kizárólagosan. A harmadik rend ez a függése az első rendtől, ha világi pap áll is egy rendi község élén,

az évenként egy ferenc rendi atya által történő visitatio révén valósul meg. A rend a harmadik rend tagjait azonban nem tekinti kiskorú gyermekeknek, s nem is bánik velök ily módon, hanem a rendi községeknek elég messzemenő önkormányzatot és az önálló működés lehetőségét megadja.

A rendszabály a rendi községek papi vezetőitől felelősségteljes hivataluk hű betöltését, a harmadik rend tagjaitól pedig készséges engedelmességet kíván, és pedig nemcsak a fegyelmi rendelkezéseket illetőleg, hanem egyáltalában minden utasítás, intésre vonatkozólag is.

Ujabbán itt-ott azt a törekvést lehet észlelni: a harmadik rend férfi és női tagjait egészen külön rendi községekbe teljesen szétválasztani; ez nem helyes, szent Ferenc Atyánk harmadik rendje nem kongregáció. A harmadik rend alapításától fogva úgy volt, hogy a férfi és női tagoknak külön-külön előjáróságuk volt, tehát két csoport igen: egyik csoport a másiktól hogy úgy mondjuk, saját területén független, e két csoport azonban egy egységes rendi községet alkot: az összekötő kapcsok a közös igazgató, a közös összejevetelek, a közös konferenciák, talán még a közös pénztár. A szükséghez képest, s a hathatósbab működés szempontjából külön szakosztályok szervezhetőek a két csoport keretén belül.

Úgy a rendi igazgató, mint az előjáróság legyenek a legnagyobb mértékben lelkiismeretesek és buzgók hivataluk gyakorlásában. A rendi igazgató joga és kötelessége jó előjáróságról gondoskodni; késedelmeskedő s nem buzgó előjáróságot pedig kötelessége nyomatékosan figyelmeztetni, sőt ha javulni nem akar, letenni.

Kell, hogy minden harmadrendi testvér

hogy úgy mondjam, egy rendi hazaszeretetet ápoljon szívében, azért a sok jóért, amelyet a rend részéről élvez.

Szeretni a rendi szenteket, akikből egy különös kedvesség s szeretetreméltóság sugárzik ki, akik Isten kertjének különösen szép virágai, s akikkel mindenki aki a harmadik rendbe lép, egy különös testvéri viszonyba jut. Szeretni a rendi ünnepeket, s arra törekedni, hogy ezek kiragadjanak bennünket a szürke köznapi-ságból. Szeretni a rend templomait, s mind-egyikben egy igazi atyai házat látni.

Nagyrabecsülni az első rend tagjait: hiszen a pápák akaratából, de a dolog természeténél fogva is a harmadik rend örök időkre s elválaszthatatlanul az első rendhez van csatolva. Az első rend tagjai ápolják, gondozzák s töltik meg szellemmel a harmadik rendi községeket: szent Ferenc Atyánk lelkeket boldogító, lelkeket megnyugtató szellemével.

A szerafi rend tagjait, zárdáit s templomait keresik fel a hívek leginkább lelki bajaikban, lelki szorongatásaikban, gondjaikban.

Minden időben, napjainkban is, ha valaki, legyen az bárki, lelki séget, buzdítást a tökéletesebb életre, igazán igazhitű kereszténységet akar, ha magába akarja szívni az Úr Jézus igazi szellemét, leginkább s legszívesebben a szerafi zárdák kapuin kopogtat s a szerafi templomokat keresi fel. Boldog az, aki minél bensőbb összeköttetésben lehet e renddel!

Akarjuk s kívánjuk magunknak, hogy az örökkévalóságban is szent Ferenc Atyánk számtalan megdicsőült gyermekei között talál-tassunk, de már itt ebben az életben is ragaszkodás, hűség, szeretet a szerafi Atyának és rendjének!

Bernardin testvér.

Uj Decretum

a „pro re gravi“ előirt imperata oratióról.

Tudjuk, hogy a megyés püspöknek hatalma van előírni imperata oratiót, melyet azután mindenki köteles venni a szent misében, a ki csak az egyházmegye területén misézik. Ez az előírás kétféle módon történhetik, vagy közönségesen, mikor a püspök egyszerűen előir valamely oratiót minden különös megjegyzés nélkül, vagy „pro re gravi“, mikor a püspök hangoztatja az imával kieszközlendő dolog fontosságát, ép ezért nagyobb sújt fektet reá, sőt esetleg ki is mondja, hogy ezen oratió végzését a I. classison is elrendeli. Az egyszerűen előirt imperatakat végezni kell mindenkinnek minden misében, kivéve a Requimeket, azonkívül nem sza-

bad ezeket végezni a legujabb intézkedés szerint („Divino afflavit“. Tit. XII.) nem csak a I. classison, karácsony és pünkösöd vigiliáin, hanem a II. classison sem, továbbá „in Dominicis majoribus“, a privilegiált oktávákon belül, végül valahányszor a misében a rubrikák több mint három oratiót irnak elő, hogy t. i. így sok oratió ne jöhessen össze. Ezekben a napokon tehát nem szabad végezni az egyszerűen előirt imperata oratiókat.

Másképp van a dolog az imperatával „pro re gravi“, melyet hatalma van a püspöknek előírni még I. classis ünnepeken is. Ez a hatalom a S. R. Congr. következő decisióján alapszik:

„Episcopus potestne praecipere ut collecta pro re gravi, v. gr. pro Papa, recitetur etiam in duplici I. classis sub unica conclusione?“ S. R. Congregatio declaravit: „Affirmative, si revera sit pro re gravi“. (S. R. Cong; 7 Augusti 1875.) E szerint tehát, ha a püspök valamely imperatát ir elő pro re gravi, azt mindennap kell mondani bármilyen I. classis ünnep volna is, mert a Decisio nem tesz különbséget semmiféle ünnep között. Minthogy azonban sokaknak nem látszott megfelelőnek, hogy az Egyház legnagyobb ünnepein is, mikor mindig egy oratio szokott lenni pl. husvétkor, karácsonykor stb. imperatát ragasszunk a napi oratiohoz, most legujabban a következő Dubiumot terjesztették a S. R. Congregatio elé: „Ex Decreto S. R. Congregationis 7 Aug. 1875. episcopus potest praecipere, ut collecta pro re gravi, si revera sit pro re gravi, dicatur etiam in duplicibus I. classis; quaeritur:

I. Quando episcopus praescribit collectam pro re gravi etiam in duplicibus I. classis, collecta dicendane erit in omnibus et singulis duplicibus primae classis?

II. Si episcopus collectam simpliciter praecipiat pro re gravi absque ulla mentione duplicium primae classis, quibus diebus collecta omittenda erit?

Et sacra eadem Congregatio, audito specialis Commissionis suffragio, re sedulo perpensa, propositis quaestionibus ita respondendum censuit:

Ad I. Affirmative, exceptis sequentibus

Tézisek a kétheti konferenciákhoz.

1. Ex theologiai morali. Agatur de causis a restitutione excusantibus. (L. Noldint „De praeceptis“ 522—530. lap.)

2. Ex Jure canonico. Fiat sermo de suspensione et interdicto. (L. Noldint „De poenis eccles.“ 87—102 lap.)

diebus; nempe: Nativitas Domini — Epiphania Domini — Feria V in Coena Domini — Sabbatum Sanctum — Pascha Resurrectionis — Ascensio Domini — Pentecostes — Festum SS. Trinitatis et festum SSmi. Corporis Christi.

Ad II. In omnibus duplicibus primae classis, in Vigiliis Nativitatis Domini et Pentecostes et in Dominica Palmarum.

Atque ita rescripsit et servari mandavit die 23 Decembris 1914.“

E szerint a legujabb Decretum szerint tehát, ha a püspök pro re gravi ir elő imperata oratiót a nélkül, hogy hangoztatná az oratio végzési kötelezettségét a duplex I classis ünnepeken is, ugy ezen oratiót nem kell végezni a I classis ünnepeken, karácsony és pünkösöd vigiliáin valamint virágvasárnap. Ha azonban a püspök a pro re gravi imperata oratio előírásánál hangoztatja, hogy ezen oratio az I classis ünnepeken is végezni kell, ugy azt venni kell a duplex I. classis ünnepeken is, kivéve azonban még ez esetben karácsony, vizkereszt, nagycsütörtök, nagyszombat, husvét, áldozó csütörtök, pünkösöd, szentháromság és úrnap festumait. Ezeket a napokon nem szabad venni az imperatát pro re gravi, ha mindjárt a püspök elrendelte is, hogy azt az I classis ünnepeken venni kell, mert ezen fő ünnepek akkor is kivételt képeznek.

Minthogy jelenleg több egyházmegyében pro re gravi van előírva az oratio „Tempore belli“ nézni kell az előíró körlevél szövegét, és a szerint a kötelezettséget mérlegelni.

3. Ex liturgia sacra. Quando permittuntur Missae lectae de Requiem? Quomodo celebranda Missa „de feria“? (L. a liturgikus scriptákat.)

Hirek a Provinciából.

Generale Capitulum. Most, mikor a világtörténelem legnagyobb eseményeit éljük, mikor ádáz háboruba van keveredve az egész világ, ki hitte volna, hogy még ez évben Generale Capitulum is lesz. És ime a Gondviselés mégis ezt a zavaros időt választotta a nagykáptalanra. Ezen rémes háboru zajában folyt le a legutóbbi konklave, most volt a jezsuiták nagykáptalana és most lesz a miénk is. Rssmus Generalis atyánk, a ki négy éve kormányozza a legnagyobb odaadással szerafi rendünket, kieszköz-

zölte a Szentszéknél, hogy ez év pünkösdién megtartassék rendünk nagykáptalanja, a melyre, tekintve a jelen zavaros időket, meg azt a körülményt, hogy Rssmus Generalis atyánk még nem töltötte be kormányzásának hatodik évét, alig számítottunk. Azonban rendünk érdemekben megöszült főelőjárója, Pacifik atya, a kire oly sulyosan nehezettek az utóbbi évek gondoljai, szeretne már késő öregségében megnyugodni és a rend kormányzását fiatalabb erökre bizoni, azért utalva arra, hogy már a tör-

vényes hat év eltelt az utolsó nagykáptalan-tól, kieszközölte a Szentszéktől, hogy nagykáptalan tartassék a Constitutiók előírása szerint. Monza Pacifik atya a velencei provincia tagja, már évekkal előbb, mikor Parma Alajos kormányozta rendünket, mint Procurator Generalis működött a római kuriában. Majd hivatala letelvé, visszavonult a velencei sz. Mihály zárda szigetére és a rendi ifjuság nevelésének élt. Mint magister, igazi atya volt növendékeinek és az ő tiszteletet parancsoló aszkétai alakja, mintegy élő példánykép állott az ifju szerafi leviták között. E sorok írójának volt szerencséje alig néhány évvel előbb őt a velencei klerikatusban látni, a hol lekötelező szeretettel mutogatta meg neki a példás renddel és tisztasággal berendezett növelde helyiségeit és az ő apostoli egyszerűséggel felszerelt celláját, a hol minden idejét a szent tudományoknak szentelte. Tiszteletreméltó ősz fürtei, szikár, csontos alakja, nemes arcéle, mély alázatossága egyaránt elárulták a mélyen gondolkozó lelki férfiut, a szerafi atya igaz követőjét. Itt Velencében jutott belső ismeretségbe boldogult szent Atyánkkal X. Pius pápával, a ki akkoriban velencei patriarka volt és a ki Pacifik atyát választotta gyóntató atyjának. Nem csodálkozhatunk tehát, hogy mikor 1911-ben a nagynevű Schuler Dénes Generalis atyánk érsekké szentelése után, új Generalisról kellett gondoskodni. X. Pius Pacifik atyára gondolt, a kihez oly kedves régi emlékek fűzték Velencéből. Pacifik atya nehéz szívvel hagyta el egyszerű lectori szobáskáját Velencében és Rómába jött, hogy Krisztus földi helytartójának engedelmeskedve, kezeibe vegye a rend kormányát. Minthogy ki-nevezése ideiglenes volt, már a következő évben kérte a Szent Atyától fölmentését, de a Szent Atya hallani sem akart az ő visszavonulásáról, és így tartotta kezében négy éven keresztül a legválságosabb időkben a rend gyepelőjét, míg végre most XV. Benedek pápa engedélyezte a nagykáptalan összehívását. A nagykáptalant összehívó körlevélben páratlan alázatossággal Rssmus Generalis atyánk bocsánatot kér az egész rendtől elkövetett hibáiért és mulasztásaiért, a miben ismét Pacifik atyára ismerünk, a kinek a rend nem bocsánattal, hanem hálás köszönettel tartozik, azért az aggályosan lelkiismeretes és mindent felölelő munkáért, melyet négy sulyosan terhes éven keresztül a rend érdekében végzett. — Akármilyen legyen a nagykáptalani választások eredménye, egy bizonyos, hogy e buzgó, fáradhatatlan és szerény férfiú emléke élni fog rendünk nagyjai sorában.

Nagykáptalani szónok. Ismeretes, hogy a

nagykáptalanon a tárgyalások között rendszerint három szónoklat is szokott lenni az egybegyűlt káptalani atyák előtt. És pedig egy beszéd szokott lenni a Szentlélek Istenről, a kinek segedelme annyira szükséges a jó választásokhoz, a másik sz. Ferenc Atyánkról, a kinek szellemét kell éleszteni és erősíteni a rend szenatusa előtt, a harmadik pedig a rend oszlopos tagjairól, a kik az utolsó káptalantól kezdve elhaltak. Ezen beszédekre már eleve ki szokott a Definitorium választani egyeseket. A jelen káptalanra Provincialis atyánkat az a kitiüntetés érte, hogy ő lett kiszemelve a szent Ferenc Atyánkról szóló beszéd megtartására. A multkor intézett hozzá a Rssmus Minister Generalis ez ügyben levelet, melyben a többek között írja: „Interim vero, hanc nactum opportunitatem, tibi significo, quod annuente Rmo Definitorio, Paternitatem tuam designavi atque cum sanctae obediendiae merito designo ad sermonem pro ea occasione (sc. Capituli, de quo superius locutus est in epistola) de more legendum de S. P. N. Francisco. Non dubito autem, quod dicto sanctae obediendiae merito fretus, libenter hoc onus suscepturus sis ac diligenter perfuncturus pro tua in Sanctum Patrem summa pietate.“ Provincialis atyánk természetesen készségesen vállalkozott a szép és kedves megbízatás betöltésére.

Vizitator Generalis. Örömmel vettük az értesítést, hogy a Rmus P. Minister Generalis a mariana Provincia vizitatorává rendtartományunk Custosát, ft. Tamás Alajos atyát nevezte ki, aki már több Provinciában volt vizitator és tapasztalt bölcsességével, szeretetteljes szavával és készséges önfeláldozásával igen sok jót eszközölt azokban és ép ezért érte őt ismét ez az újabb megtisztelő kitiüntetés. Nem tudjuk még, hogy mikor szándékozik vizitacionális körútját megkezdeni, de nagyon könnyen megeshetik az, hogy egy kis torlódás jön létre nálunk a Provincia kormányzásában. Az esetben ugyanis, ha a Capitulum Generalet a háborús nehézségek dacára is megtartják, amelyen Provincialis atyánk is jelen lesz, akkor az ő távolléte alatt reá háramlik a Provincia kormányzása s így a vizita csak később venné kezdetét a testvérprovinciában. Ha azonban Custos atyánk nem várná be Főelőjárónk visszatérését Rómából, akkor a Provincia kormányzása egy időre P. Kaizer Nándorra, mint legidősebb definitorra szállna át.

Szerkesztői üzenetek.

A R. T. Közlönyre előfizettek: Kecskemét 20 kor., Szigetvár 5 kor.; Rozsnyó 5 kor.; P. Amand 20 kor.; Pécs 20 koronát.